

<p>شمع هم سوخته آخر ز شبستان بر خاست صبح مستانه ز آغوش گلستان بر خاست سخت پیوند محبت شب بجهان بر خاست گرد شد قیس و ز دامان بیابان بر خاست نال هم دست بدوش دل نالان بر خاست همه از محفل صدیق حسن خان بر خاست</p>	<p>کاش میساخت کسی بادل سوزان کمیند کشته عیش نسیم که شب رفت بخواب سست پی شادی وصلش تر رقابت ناقد از نجد بیارید که در عرصه شوق دست و پائی من افتاده چه خیزد که مرا نغمه از غزل و زمزمه بدیع شخصی</p>
<p>و واقف اسرار سخن موشکاف روز این فن او ستادی مولوی محمد حسن سن این زمین را بقوت طبع و کلند فکر بخوبی کاوید که چهار چشمه مار معین چهار غزل از ان جوشید بانشار آن داد نکته سخن داد و بر اسماع سامعین منت بے اندازه نسا د پ سه</p>	
<p>فتنه از هر طرفش مروحه جنبان بر خاست که خودش هم صفت آینه حیران بر خاست گل ز شبم بگرد و خفته دندان بر خاست انچه از سایه آن سر و چراغان بر خاست</p>	<p>عرق الوده چو آن آفت دوران بر خاست باد ای نشست آن بت خود بین در بزم نیست گریه لبیل افشان عسدار تو چرا تاقیامت نکند گل ز قد سرو قدان</p>
<p>وله از غزل دیگر</p>	
<p>آهوی چشم تو چون شیر نستان بر خاست که بتعظیم تو عالم ز سر جان بر خاست دو داز آتش گلهای شرافشان بر خاست شورا حسنت ز لبهای حسینان بر خاست</p>	<p>هر کجا بویی دلی یافت بخون خوردن او آمدی ای غم جانان چه گریه پای رفت از گرمی حسنت چو حکایت بکین نمک حسن ترا شد چو ثنا خوان احسن</p>
<p>وله از غزل سوم</p>	

<p>خط اخضر ز لب یار بد انسان برخواست او بمن داد غم خویش و منش جان دادم چون صفا کرد رسم از صحبت ز یاد دلم لب هر زخم منش گفت دعا با احسن</p>	<p>که تو گویی خضر از چشمه حیوان برخواست حرف احسان زمیان من جانان برخواست خوب شد آینه از محفل کوران برخواست چاره سازم چو بسامان نکلان برخواست</p>
---	---

ولاد از غزل چهارم

<p>خیر باد ای دل و هوش و خرد و صبر و قرار چون ز صد پرده روی تو بر افتاد یکی سر و وزگن چمن حسیت همانا که چمن پد در پس پرده اگر ماه و شبی نیست چرا</p>	<p>چشمش از عشوه بکف خنجر بران برخواست صد فغان از لب هر گریه مسلمان برخواست بسرو چشم متعظیم تو ای جان برخواست دست بردل سحر از مهر رخشان برخواست</p>
---	---

و عزیز مصر فضیلت و تالیف جناب مولوی محمد یوسف علی یوسف با عرض یوسفان مصابین
 حسان نادری را با از مصر گردانید و قلوب دلدادگان حسن کلام را نیز لیلیانی کشید

<p>گردید چون نه از عارض سبزان برخواست تا ز سیر چمن آن غنچه خندان برخواست آنکه دل داد عشق تو ز ایمان برخواست هر که در انجمن آمده خندان آمد و اعطی بر سر کوشش پی تذکیر شست هست در پرده این چشم تنور نوحه دید در بزم ویم تیغ بکف چمن بچسبین نیست این زلف پریشان بر رخ مهر فروغ گلبن حسن اگر بر تدبیرت شگفت</p>	<p>موکب حسن ز گرد رخ ایشان برخواست چون دل من دل بلبل ز گلستان برخواست و آنکه نشست بکویت ز سر جان برخواست هر که بر خاسته از بزم تو گریان برخواست دیده کافر گمش از سر ایمان برخواست که بهر نوحه از آن آفت طوفان برخواست غیر چون رنگ رخ از صحبت جانان برخواست دو د از مشعل خورشید رخشان برخواست رسم داد و دوش از عالم امکان برخواست</p>
---	--

<p>منکری که در صدیق حسن خان برخواست پرتو معرفت از دیده اخوان برخواست</p>	<p>رد ابواب شده بر در حرمان بنشست یوسفستانست جهان چشم زینجا که کو</p>
<p>و خوانم بحار الفاظ و معانی شیخ محمد عباس نعت ابن شیخ احمد شروانی از دریای تفکر سر بر کشید و بدین لالی آبدار تر زبان گردید</p>	
<p>خوب شد بار سر از دوش عزیزان برخواست یاد یار آمد و آه از دل نالان برخواست موج خون از جگر لعل بدیشان برخواست</p>	<p>ترک خودخواه یک تیغ سرفشان برخواست تا کجا راز را اختیار تو انم پوشید به دید چون جوهر خونا به چشم رفعت</p>
<p>و ما برین نظم و شرفاری و در می شتی محمد جعفر زهری ارغن دهان را گوک نمود و بدین نوا در بازبان کشود</p>	
<p>فتها از پی آزار غریبان برخواست اندر آن کوی نشستم که نتوان برخواست سر و ما چون تماشای گلستان برخواست ز مهری چون سوی شیر از غرنخون برخواست</p>	<p>کرده بهر هفت چو آن سر و خرامان برخواست ما بدلتسوی گذشتیم که نتوان برگشت پا بگل سر و لب جوئی خجالت گردید روح عرفی بپذیرفتنش آمد در پیش</p>
<p>و سب جمع فضائل علوم و حکم مولوی محمد اعظم حسین اعظم فرزند مولوی لطف حسین خیرآبادی و تلمیذ و حید عصر و فرید و هر مولوی عبدالحق خلف الرشید علامه فضل حق خیرآبادی که در ملازمین ریاست بھوپال تصدیف بنیک نهادی و خوش استعدادی است بنظام دانشین و کلام جاگزین عذب البیان و رطب اللسان گردید</p>	
<p>هست دو دیکه ز آه دل سوزان برخواست ره درازست ولی سلسله جنبان برخواست سخت آزرده آزار رقیبان برخواست</p>	<p>اعتباری عجب آورد و سپهر نیل نیر و خویش نه بنجیدلم در ره زلفت ای اجل مرتقی کن که دلم از درد دست</p>

اشک گل چهره شاه که بشوقش عظیم
 شور بلبل شد و از کج گاستان برخت
 و حریت بزم نظم از صهبای سخن مدحوش
 کج منوهر لال نوش ترانه دلاورینے
 گفت که غنچه دولهای سرخوشان نشد
 سخن مشک گفت ۵

<p>دل ز پہلو بدر افتاد ز تن جان برخت هر که بنشست بر او تونه آسان برخت هوس عشق ترا سلسله جنبان برخت گوئی از سینہ من لعل خشان برخت شور محشر ز لب گو شهیدان برخت جان بشوق تو ز تن برزده دامان برخت من و اندیشه و صلحت که نه از جان برخت صبرم آہی شد و از سینہ سوزان برخت از دل من هوس چشمہ حیوان برخت فرصت باد جنون ابر بہاران برخت جوش سودای تو بر خاست دل جان برخت</p>	<p>تا ز آغوش من شیفہ جانان برخت ہر کہ از پیش تو برخاستہ دشوار نشست روز محشر کہ سرافراخت اسپر زلفت بخت دل رخت چنان دیدہ خونایہ فشان قدموزون تو ہر گاہ خرامان بگذشت دل بعشق تو ز پہلو بدر غم بنشست تو و انداز تغافل کہ ندانے گولے عشق من گشتہ سوید ابدل بنشست تا کہ شور اب غم عشق گوارا کردم ماتمت باد خرد نقش محبت بنشست شوخی نوش بین او و چین جوت زون</p>
---	---

و تا اثر نکات مطوی ارشاد احمد محوی متوطن قصبہ بہلت حوالی دارالسلطنت ہلی بخوسے
 محو غمہ سخن گشت کہ بردہا حالتی گذشتہ

<p>صبر شد شور کہ زود از دل نالان برخت مگر از زلف درازت شب ہجران برخت باد عادی و زبیر شکم ہمہ طوفان برخت من و آن دل کہ چو کبر از سر ایمان برخت شور محشر ہمہ از عرصہ و میدان برخت</p>	<p>مہر شد رحم کہ از خاطر جانان برخت سید ہدیاد درازیش چو طول اہلم کشتی خویش نگہدار فلک کز آہم تو و آن غمزہ کہ در فکر متاع دین بست محوی داد طلب چون بقیامت بگذشت</p>
---	--

و صاحب طبع سلیم و ذمین مستقیم بر وساده موزونی متمکن منشی افتخار احمد حسن در دهان
 کیسه نفوذ فکریه کشاد و در دل و جان مشتاقان با احسان شاد و
 این که از کوی تو عاشق می‌شوم چو بتوان بر خاست خلق نالان بدم خنجر بران بر خاست
 و تمام این غزل در حرف میم گذشت جائیکه ترجمه محسن ثبت گشت
 همچنین دیگر فارسان میدان نکته سرالی اسپ فکرت جهاندند و از اجیر بسطیط و غیره
 بر زبان رساندند پایان کار نامه نگار با صرار مردم سنجیده گفتار زر کاسه عیار دران سینه بازار
 پیش نظر عیار شناسان عالی مقدار عرضه داد

دوش از سینه دل زار پریشان بر خاست	دو داهی شد و در پرده افغان بر خاست
چشم بد دور که از جلوه رخساره تو	آسمان نیز چو آینه حیران بر خاست

و دیگر ابیات این غزل در حرف حسین است جائیکه ترجمه مولف نقش بست
 هنگام ختم بزم سخن جبری معرکه خوش کلامی عبد الجبار خان حامی که از نوخیزان شهر رامپور
 افغانان است و درین دارالاقبال بھوپال بتلاش و به معاش شتابان بدین انداز اسپ
 فکر تاخت و بگری رجز خوانی قلوب افسرده را گرم ساخت

تا بعشقش دل ما از سر و سامان بر خاست	شیوه بوالهوسها زرقیبان بر خاست
ریشک جان بخشی لعاش چه بلا انگیز است	دو دتار یک ز سر شمشیر حیوان بر خاست
لذت فتن چو دریافت رگ گردن ما	قاتل ما ز سر نقش پشیمان بر خاست
صبح امید وطن بیرخ بانان شامیت	عاقبت حضرت یعقوب ز کنگان بر خاست
حبذا جذب آن شوق که حامی ز وطن	جانب حضرت صدیق حسن خان بر خاست

و همچنین نونمال صدیق ذمین و ذکا مولوی مظفر حسین صبا خلفا رشد مولوی محمد یوسف علی
 یوسف که با بیاری فیض باری در چمن عمر پانزده سالگی مستعد نشو و نماست غزلی بسامه
 و با صره انجمن آرایان رسانید که بیست و چند از ان در غیب مندرج گردید

<p>دست تیغش چو پی کشتن بستان برخاست اعدای فلک از من که ترا خواهد سوخت ما چه ترسیم زد و نغ که چشمم واعظ دید تا سر و قدرت در چمن بکیتائے خاک گردیده بکوبش چو رسیدیم صبا</p>	<p>قلقل می ز لب زخم شهیدان برخاست آه جانسوز گرازدل شر افشان برخاست دو داهی است که از سینه سوزان برخاست شور کو کوز دل قمری نالان برخاست پی بر باد می ماصر صد دوران برخاست</p>
<p>پایان همه مجلس افزان هنگامه مشاعره ذی الطبع السلیم والذهن المستقیم عن الانسان و انسان العین سید محمد عظیم حسین خلف حکیم سید محمد زکی ابن حکیم سید خادم حسین درین بزم دلکش آمد و بدین نقش بدیع خاتم ختم برد بان سخن سخن زده</p>	
<p>چرخ از جور بیارام که جانان برخاست شب سراسیمه شمیم بجیال زلفش نیست سنبل که غم زلف تو چون ز آتش</p>	<p>فتنه در گوشه نشین کافیه دوران برخاست چون سحر خیز که از خواب پشیمان برخاست دو داهی زد دل تفته بستان برخاست</p>
<p>نواب میر نواب خلف حکیم سید علیخان مرشد آبادی که در بنارس اقامت داشت و بنام دست میرزا خورم بخت شاهزاده تیموری بناری پای بر مسند اتیان میگذاشت اشعار درسی وارد و موزون بنمود و در فارسی شاگرد مهدی علی خان نیزنگ و در ریخته تمیز میرزا صادق ششرو شیخ امام بخش ناسخ بود</p>	
<p>ما قبله جز آن ابرونی خدارنداریم هر فتنه که بیدار شد از طالع ما بود ما هندوی لیسونی من بوی بتانیم</p>	<p>با مسجد و بتخانه سرو کار نداریم این طرفه که ما طالع بیب از نداریم گو در بر خود رشتت ز نار نداریم</p>
<p>نوازش میرزا نوازش حسین خان لکنوی فرزند میرزا حسین علیخان خلف نواب محمداصر خان صوبه دار کابل در علوم رسمیه استعدادی داشت و نظم فارسی وارد و می گماشت مشق سخن از سید میر سوز نموده و توجش جانب نظم اردو بیشتر بوده</p>	

د.

نوازش

<p>بعلاج همسج ناچار است بیشب وصل شکو با چکنم اثر نسخه تیم بستگر خبر مرگ من با و نکبتید شده است اینک شکشته و کاد</p>	<p>دوستان آه این چه آزار است شب کوتاه و قصه بسیار است لرز زه بر عضو عضو عطار است این بشارت برای اغیار است می شناسی نوازش زار است</p>
---	--

نور

نور قطب عالم خلف ارشاد شیخ علاء الحق بنگالی با قاضی شهاب الدین دولت آبادی
معاصر بود و بچاق و معارف ربانی علی وجه الکمال واقف و شاعر خدمت در ویشان
خانقاه پدر خود می نمود و از برکت صحبت ایشان فیضها را بود شبی خدمت در ویشی نمود که
از اسهال جامه اش آلوده شده بود و والدش می شاهده این حال دعای خیر و حق او فرمود
از آن زمان ابواب عرفان بر ویش گشود و در سنه ثمان و اربعین و ثمان تا یکجوار رحمت حق
پیوست مزارش در قصبه پنڈوه از اعمال مرشد آباد است

<p>گردیم بسی سپید سیم شستیم بسی بخلوه ساز</p>	<p>اما نشد این سیه گلیم پیرا من ما نشد نماز</p>
---	---

نور

نور قاضی نور الدین برادر زاده قاضی عیسی از مردم ساوه ممتاز بعلم و هنر است نسبتاً
سخن از نور طبع روشنش منور است

<p>از آن باشعله آبی که در بچران کند شادوم درد که ندارد و خیر آن سیمبر از من بیا تو ام سومی من آخر قدیست نه</p>	<p>که از بالای آن سر و قبا گلگون هدایم من بخییر از خویشم و او بخییر از من زان پیش که آبی و نیایی با شرا من</p>
--	--

نور

نور محمد نور بخش اکبر آبادی در مشاعر شعرا نور بخش اجمین و نادمی است
ای اشک دمبدم زخم از گره غم مشوی
نور محمد نور الدین گیلانی برادر حکیم ابو الفتح بوده که با برادر خود در دینی عمر بسر نموده

نور

خویشتن را به تیغ بجز گرفتار کنند	و ای بر آنکه با امید عیادت از تو
کز ضمیرم رفت یاد آشنایهای تو	مدت بیگانگیها یافت چندان امتداد

نور مولانا محمد نور احمد ابن مولوی محمد مصیم الدین متوطن قصبه بچیراؤن متعلق صلح مرادآباد از ارباب علم و فضل و عرفان است و از مریدان و خلفاء خاص حضرت مولوی عبدالرحمان مدت العمر در لکنئو بر مزار نور بار مرشد خود بسر برده و نور مطلق شرح رساله کلمه الحق پیر خود بکمال متانت بحیطه تالیف در آورده با بجز در تشریح و تفسیر و تخرید و تفسیر فرمود و در او اسطمانیه ثالث عشر عروج بسید علیین نمود
 مسکین کسیکه وصل ترا آرزو کنند با خاطر شکسته بجز بر تو خوگند
 نور مولانا نور که در زنی درویشان عمر بسر برده و بکلام نورانی دل و دماغ مستمعان روشن کرده

ترانیلوفری پیر این من مانده حیرانش که سر بر نیزند خورشید هر روز از گریبان
 نور میر نور احمد رازی از بزرگ نشان عهد شاه طهماسب ماضی بود و بجاورت مزار
 حضرت عبدالعظیم انوار فیض میر بود

دست رقیب داشت بدست آن بگام است خندان بمن گذشت مرا گریه و ادست
 نور نور علی شاه اصفهانی درویشی بود با حسن و جمال و فضل و کمال از مریدان شاه معصوم
 دکنی که در عهد کریم خان زند بشیر از رسیده زبان به هدایت و ارشاد و کشف او از سحر بیانی
 و چرب زبانی او خلقی اتی و در سر بر خط عقیدت و ارادتش نهاد و در اکثر بلاد ایران خلفا
 و نوادین خود برای تلقین طریقه عرفان و توحید و جلب قلوب خواص و عوام بسویش
 فرستاد و بکوشش آنان جمعی کثیر ربه اتقیاد و اعتقادش بر رقبه دل نهاد بدرک
 این ماجرا فرماز و ای اینجا بصواب دید علمای با اعلام از فتنه و فساد عاجل و آبل از نشید
 با خراجش از مملکت خود حکم داد و وی با تبعه و محقه خود بعراق عرب روانه و در آن

نور
نور
نور
نور

<p>مرز و بوم با شاعرت طریقہ خود مشغول گشت تا آنکہ ازین مرز و بوم گذشت نہ برداشت نریخ پرده و در پرده نہان شد چون بحر وجود ازلی موج نشان شد تا شام ابد جان بجانش نگران شد کہ صورت پیر آمد و کہ شکل جوان شد عرق شرم من از جبهہ صیاد چسکد نہستم می توان گفتن نہ ہ شمار</p>	<p>چون عکس خوش در دل عشاق عیان شد برخاست ز صحرائی عدم گنج معانی از صبح ازلی عکس رخ یار ندیدم میخواست کہ خود را بناید بخود آن یار آنچنان صید ضعیفم کہ گرفتہ در دام ز بس بر خیزم و ہستم بر ہاش</p>
--	---

نور محمد دہلوی بایاری طبعش زمین سخن را تازکے و نوے سے
 اعزالف مسلسل کہ طراز سرودوشی تا چند بازار من دلشده گوشے
 نور اورالدیدی از شعر احمد شاه عباس بود و بیدیدہ گوئی دلہا میر بود سے
 بنا کامی وحی کز کوئی او عزم سفر کردم چوپائی خویشتن در ہر قدم خاکی بسر کرم
 نور اورالدہروی شاعریت کہ از سر زمین ہرات سر برداشتنہ و نظرافت و مزاج
 بر مزاج غالب داشتہ از شعلہ کلام خویش بزم مشاعرہ راروشن میساخت پوشیدہ شیطینی

نقد جان عزیز باخسے

جان رافدای لاله عذاری نساختم ای روی من سیاہ کہ کاری نساختم
 نوری تبریزی موزون طبعی بود کہ برای کسب کتاب رزق و فصل گریاہ سقائی
 و در موسم سرما بصل فروشی اشتغال داشت و بوجہ بذلہ سخی و لطیفہ گوئی عزیز دلہا
 بودہ در بیوت ارباب ذوق بی تکلفانہ قدم میگذاشت ... سے
 چنین کز بہر قلم تیغ کین آن تند خو بستہ سرم راز و دخواہی دید بر فتر اک اوستہ
 نوری قاضی نور الدانہ سادات شوستر و علما و نامور فرقہ اشاعشریہ بود در عہد
 اکبر بادشاہ ہندوستان رسید و از حضور شاہی بچہ قضای دارالحکومتہ لاہور ماہور

این بیات و کلام
 در کتاب "تذکرہ شاعران
 ہندوستان" درج ہے
 و در "تذکرہ شاعران
 ہندوستان" درج ہے

نور
 نور
 نور

گردید و برخلاف عقیده اصنامیه خویش پرده تقیہ برداشت و بتالیف مجالس المؤمنین و احقاق الحق پرداخت و بعد سریر آرائی نورالدین محمد جو ماگیر بادشاہ بحضور شہزادہ رسید شہزادہ از نماز پیش پرسید وی خود را سنی المذہب و انور بادشاہ گفت کہ اگر قاضی دروغگو باشد و بحق وی حکم شرع چیست جواب داد کہ قابل عزل و تغزیر و اجابت هماندم فرمان شایقی تصافی است کہ اورا تا زیانہ خارہ وارزند و سب فتوی خودش معذب کنند قاضی بضرب سہ تا زیانہ بیوش افتاد و بہمان صدرہ در سنہ تسع عشرہ و الف بموکلان قضا جان بخشش در اکبر آباد متصل باغ قنداری دفن کردند و درین مقلدان معتقدانش بر قبرش گنبدی رفیع و بقاع منبع بر آوردند

<p>عشق تو نہالی است کہ خواری تیراوست بر ماندہ عشق اگر روزہ کشائے وہ کہین شب ہجرتور ماچہ درازست فرما و صفت اینہم جان گذمن نورے خوش پریشان شدہ با تو نگفتم نوری</p>	<p>من خاری از ان بادیا مگین شجراوست ہشدار کہ صدگونہ بلا ما حضرتراوست گوئی کہ مگر صبح قیامت سحر اوست در کوہ ملامت ہوا می کمر اوست آفتی این سرو سامان تو دار دورے</p>
---	---

نوری میرزا نوری اصفہانی مجمع مکرم صفات و شیخ الاسلام بہرات بودے

<p>ز شرم وعدہ خلائی مکن کنار از من پیش ہر موی تو ام عرض نیاز می گریست</p>	<p>نیامدن ز تو فو ذوق منتظر از من من بغل باز کنم چون تو کمر باز کنے</p>
---	---

نوری نوری بیگ خان از خطہ لاہور ظہور نمودہ و معاصر امی اوسدی بودہ سے
انہما رہزید من کرد سرکشش
چنان باغیر گوئی آشتائے
نوری نیشاپوری ماہر فن شاعری و علم ضروری بودے
بر دور خست خط بود آن ہالہ کشیدہ
خود بر میان قاتل خود تیغ بستہ ام
کہ بی او در خیال من نیانی
یازود دل باست بخورشید رسیدہ

نوری
نوری
نوری

قوید میرزا غلام علی بیگ اله آبادی که بزمان نظامت نواب امیرخان بهادر عمده
 کو تو اله آباد داشت و نواب مدوح کار عدالت و تقصایم ایامی چند بدو پیش گذارید
 ما بندگی انبغچه بسیار کرده ایم . شد مدتی که دختر زربار کرده ایم
 نوشتن منشی کج منوهر لال خلف الرشید دیوان دولت رای بھوپالی مول قنوجی اصل
 پدرش بھوپالی جلیله این ریاست ممتاز بود نخستین در زمان ولیعهدی نواب
 شاهجهان بیگ صاحبه ریسه معظمه ام اقبالها بکار پر داری آستانه دولت جناب و
 سرمایه تفاخر اندوخته و تعطای مالکی و مالای مر و اید و فیل و خلعت فاخره چهره امتیاز
 افزونته پس از آنکه نواب سکندر بیگ صاحب خلد نشین کا گزاری و خیر خواجی و ابتغاء
 مهام متعلقه او دریافته از آنجا برداشته بخدمت عمده جلیله نظامت مشرق افرا
 و بدادن سراپانی گرانها و یک زنجیر فیل و پاکلی و گماشتن در جلو چو بدار و نقاره و نشان
 و دست سواران نواخته بپایه شش به پیش که عمرش درین عین بست و یکسال باشد
 میاید . پس از آنکه او دست و نه است و نه است و شادترین پیش میرشی گری
 نواب سلطان بهمان بیگ صاحبه مامور بود و حالیا بعد از بخشش بالان سرکار موصوفه ترقی
 نمود بکسب علوم ادب از علمای وقت مشایخ مولوی ملا خواص و مولوی عبدالمد مفتی
 ریاست و مولوی احمد گل نائب مفتی خدای شان بیامرز او پرداخته و باصلان شرفاری
 خدمت جناب والدی دام ظلیم زانومی ادب نموده سر مباحات بر آسمان افراخته
 در خط نستعلیق منشی رونق علی خوشنویس مرحوم و در شکسته منشی احمد علی بوهره که درین
 نزدیکی وفات یافته است . رش و شوق تحصیل کالات و تکمیل نجات از روز اول عمر او
 ازینجاست که بکتاب علم و سزاشتغال دارد و باوصف شغل ملازمت به تقاضای
 فطرت سر رشته تحصیل این گوهر شریف و جوهر لطیف از دست نمیگذارد و در شیطانه
 و انشا پر داری که طرز تازه و روش دلکش گزیده اداهای دلریا و کرشمه های دلاویز

وشیوهای شیوا بر روی کار می آرد و الفاظ شگفته و معانی سیراب و ترکیب دلنشین
و بدیع بکار می برد این ابیات تراویده کماک نادره نگار فصاحت بار اوست

اشک بخود میچکد از دیده یاران ترا
گزبنا ند صبا زلفت پریشان ترا
جز تبسم خونها نبود شهبان ترا
گر تبسم بشکند محض رنگدان ترا
چون نباشد بجز ممنون ابر مژگان ترا
ز بلبلان بره برق آشیان در یاب
برو بمنزل جانان و آستان در یاب
بناوک نگد ای ترک شخکان در یاب
اگر نه وصل یک بوسه میتوان در یاب
جمال یار مبین غیب جاودان در یاب
گذشت قافله گوگرد کاروان باقی است
بدیدن رخ زیبات همچنان باقی است
بسوز نیز نگوید که بان فلان باقی است
سیانه من و آن زلف و آستان باقی است
امیر ملک فلک جاه قدردان باقی است
مدار باک که نواب مهربان باقی است
برای هر قدم میخیزد و شمشانه میخیزد
که هر کوی نشیند بعد ازین پروانه میخیزد
ز هر حرفیکه سخن جلوه جانانه میخیزد

چون نگد اریم و در دل عشق پنهان ترا
دل غموریزد و چو گل از شاخ گل بالای هم
ای تغافل میشه جلادی بدان در کس عشق
شور محشر خیزد از لبهای زخم خونچکان
چشم قلزم ریز تو ام و نوش بخشد بایه اش
تبسم گل خندان به گلستان در یاب
در دن اگر نگذارند هیچ باکی نیست
مرا که ساختم از جان و دل نشان اینک
تو و حرفینا دلم سوختن بجزرت چسبند
زالال خضر و غمرون چه حرف باشد نوش
ز کشتگان غمت جای نشان باقی است
تمم بخاک برابر شد و هنوز هو سس
بزم حدیث صلا زو بعالمی و زمن
ومی با نیست ز رفتار ای فلک کاشب
ولامثال ز تا پرسی زمانه و دن
جغای من نبود حد آسمان ای نوش
ز انداز خرامش مستی پایانه میخیزد
ندانم تا کرا من شمع روشد ز سب این محفل
نیاید غیر از شاه پستی هیچ در شکرم

سلاهی امیر الملک والای جاوید و نواب محض صریح حقان بیاد و نام اقبال و زاد احوال

نگهدار و خدا از چشم بدان جو طلعت را
 بنازم ترک سفاکی که گریز و بقصد دل
 اگر سولیش به بیند دوست دشمن شود در دم
 خیال کوی یارم از وطن آواره میازد
 باندازیکه بدستی بیرون آید ز میان
 بیای و نوش سیری کن خرابات محبت
 ای کجا رنای غم از من حذر کردن چه بود
 سوز عشقت گریه باران شک و خون بگذشتی
 نگذرم از یار هرگز ناصحا دانسته ام
 ای که گفتم من نیم بیرحم و گفتم مان نه
 در مقام لطف پنهان گریه باشی با قریب
 دلبری و خود نمائی گریه از منظور نیست
 ذوق درد عشق را در یافتی شاید کنوش
 دل که بحر فی بر دطرز کلامش نگر
 در فن صید افکنی کامل و کیفی ست
 نام سیمای بر جنبش لعاشش بین
 ترا اثر مخا ناصحا بنده عشق ست نوشت
 اندر دل خود حسرت آن ماه نگهدار
 منت نه پذیرم ز خضر هم ز مسیحا
 معشوق بنازست و محبت بتعاصفا
 یاران بکینند و می عشق رسا تر

نشیند گریه در سایه اش دیوانه میخیزد
 بگفت شمشیر و دامن بیکم روانه میخیزد
 نشیند گریه با آتش بیگانه میخیزد
 هوای وصل لیراز دل دیوانه میخیزد
 نگه از گوشه آن ترگس مستانه میخیزد
 که شمع آنجا بطوفان مرقد پرازد میخیزد
 آتشه نو چهار را دور از نظر کردن چه بود
 حاجت دامن پراز نعت جگر کردن چه بود
 مطلب تو از چراغ پذیر کردن چه بود
 باز عاشق کشتن و خوشی هر کردن چه بود
 سوی او از گوشه بامی نظر کردن چه بود
 بر سر بازار خود را جلوه کردن چه بود
 ورنه بر دایع جگر زخم دگر کردن چه بود
 جان کبره تن در دمد لطف پایش نگر
 جان و دل عالمی بسته دماشش نگر
 حرف ز محشر مرز طرز خرامشش نگر
 بر سر کوی بتان جای و مقامشش نگر
 این پوست کنتان بسته چاه نگهدار
 یارب بدر و نم غم جانگاه نگهدار
 رسوا نشوی خویش از ان گاه نگهدار
 رازیکه بدل هست ز افواه نگهدار

<p>یارب تو ازین آفت ناگاه بگرد از پیش خودش گاه بران گاه بگرد وی اشک تو هم چند قدم همه جان باش باطره دلدار بگو مشک نشان باش ای خار پی کاوش آن نوک سنان باش معشوق بدست آور و از عشق تیان باش و ربا ده دهی خوش بزم گو مفضل باش سرکش زمین مملای نوش و نشان باش مترده آورد و وصلی بشنیدن مستم آب گردیدیم و اینک کباب بنستم آمد آرا به پیشم بریدن بنستم سود ازین زوال و جان بجزیران بنستم</p>	<p>خونم بگر هست زدم سردی و اعظ خواهی که شود نوش گرفتار ادایت جان میرو و ای ناله زدن بال و ان باش زخم جگرم آمده مشتاق بنا سو هر آبله که سوز غمش در دل ما هست عیشی بجهان چیست همین بوش گناه گر ز هر بخشش بخورم گر بود جان جویند بجز اثر از دلشد گانش قاصد آمد ز بر یار بیدین رنستم خدمت عشق ز من هیچ نیامد زین بزم مرحبای بزم در دو پیشم آمد نوش انداز و ادایش چه متاع نادر</p>
<p>عشق کرد خون در جگر کسیت این بفکن در جهان مشر کسیت این بزد شعده در بال و پر کسیت این بیفتاد کامل بهر کسیت این زندگی ز خون جگر کسیت این نگاهی بچشم تو کسیت این بهم بست کله با کسیت این باند از تاب کسیت این</p>	<p>رخش کرد شامم بحر کسیت این ز بولانی برق رفتا گرم چو بگذشت در بزم پروانه را بعیاری می زگرس پریشش بزم غمش خاطر و در نوش ز خورشیدی عارض او بسوخت دل خسته از دانه های غمش دل نوش یارب ر بود از میان</p>
<p>دیگر</p>	

<p>دل تشار عشوه ابروی تو رونق بازار بابل شکست بلبل گلزار خسار تو ام من نه تنها از اسیران تو ام نی شناسم خلدونی باغ ارم این گدای درگه تو نوش نام</p>	<p>دین فدائی کاکل هندوی تو توتیائی زگر سجادوی تو آشیانم حلقه کیسوی تو هر دو عالم بسته یکوی تو جای خود خوش کرده ام در کوی تو میرساند تحفه جان سوی تو</p>
<p>کو جذبه ای دلبر زیبا سے مدینه گل حسن فروش است بگلشن سرشاخی ذوق خلش خار که اندر ره عشق است جان باختنم در ره جانان موسی هست وابسته تو هست علاج دل شیدا دیرست که در عشق گلستان حرمش آسی نگاه آرزو جو تماشا سے کہ نعل در آتش ز سودای تو باشد عالمی تو کہ ایدل از جهان بگسته یکسر بگو چشم میویشی ز دیدار پریر و یان دهر می پرد آغوش بر سر و سرافرازت مرا من مریض عشقم و گاه ہی نمی پرسی ز من نی ترا در دل قرارونی ترا در دیده خواب چشم بر در بنیت چون حلقه در دامنما عشق را هر چند پنهان میکنی لیکن چه سود</p>	<p>سودائی خود ساخته سودای مدینه بان جلوه ای روی دلارای مدینه دل میکشدم جانب صحرائی مدینه جوشی بدل ای جوش تمنای مدینه بان جنبشی امولعل سیحای مدینه داعم بگر سوخته سودا سے مدینه حیرتی جلوه حسن دلارای که ای پریر و زیب آغوش تمنای که بسته زنجیر کیسوی سمن سائی که در کمین دیدن رخسار زیبا می که ای گل نمنجه دهن شمشاد بالای که جان فدایت ای جهان جان سیحای که دل بود داد او زلفت چلیپای که گوش بر آواز پای چشم آرای که میچکد از شیوهای تو که رسوائی که</p>

شد سیدم زانتظار چشمم روزم کسری
 فوش گشتی ترشرو از شهید وصل جو خلد
 در حسرت خون منورم غمچه دمان کبستی
 گرد لب من نیستی دل بروی از دستم چرا
 کرد اشت یوسف این ادا ای غیرت ماه و ذکا
 رسوا بعالم گشته از تنگ خود بگذشته
 با ما غرور و سرکشی با بدعی لطف و خوشی
 غازه بر و پان درد من سر زخم چشم ز کسین
 از لب ترار یزد شکر ای دلبر شیرین ادا
 خواهم ترا در بر کشم بر روی تو بوسه زخم
 ای فوش بنگر قدر خود در کوی الاجاه
 کار نکشود ز درمان سیحایا رب
 این زمانیکه مرا دستری بر صهباست
 جو رو بیداد گری شیوه نجبوبان ست
 و ادریفا که بشد قافله و پس ماندم
 این زمانیکه رستت مرا بر زانو
 حور خوب ست ولی فوش بگو زاهدرا

ای بری رشک قمر خورشید سیاهی که در
 پیشانی گیر لب لعل شکر خای که در
 اندر غمت جان میدهم آرام جان یستی
 گر تو نه تیر من گنم ابرو و چکان کبستی
 حسنت برو از حور دل از دو دمان کبستی
 بهر خدا چیزی بگو از عاشقان کبستی
 تا ز م بنا زت ای بری نامهربان کبستی
 خاطر بوصلت میکشد بخود از آن کبستی
 نخی شکر بشکسته شیرین زبان کبستی
 اندر کمر دستت کنم نازک میان کبستی
 از آسمان برتر نشین بر آستان کبستی
 حالیا از آن لب جان بخش شفا با یستی
 ابرو گلزار و بت ماه لقا با یستی
 لیک هم مهربانند از جفا با یستی
 بهر آگاهی ما بانگ در ابا یستی
 فرصتت با د بفر ما چه بما با یستی
 بهر دل بردن مانا زواد ابا یستی

توید میرزا محمد حسین اصفهانی همشیرزاده میر مشتاق است بحسن سلیقه و کونی تلاش
 سخن فغان را اتفاق از وطن برخاسته در خطه دلپذیر کشمیر نشست و در سال سیع
 و ثمانین از مائیه ثمانی عشر ازین عالم رخت بر بست
 بود درگاه عشق این روگردان از سجودینجا
 بهر رفعت بگردون سود کسین همه سودینجا

<p>ندارم خواب تا از بار مطهریم تنی مانده چنان در کلبه ام مجیده بویی زلف مشکینم گذارشادمانی در دلم هرگز نمی آفت نوید از خانقه طرفی نه بست آمد میخانه</p>	<p>خوش آن شهباک آراجم دل من غمی نمودن اگر آید کسی در روز و اند شب که بود اینجا بغیر از کاروان غم نمی آید فرو و اینجا گره از خاطر محزون او آخر کشود اینجا</p>
---	--

نوید نورالدین و در آفتاب عالم تاب نویدی بسیار نسبت از خاک پاک دلی کشید و بعد کسب فضائل علی
منظور نظر عاطفت نواب عمده الملک امیرخان بهادر انجام گردید و توجیه نواب قدرشانی در روه قری
جواسیس سلطانی رسید و در زمان ناموری عمده الملکه صوبه داری ال آباد در رکابش بد انصوبت شایسته
انجام کار بهنگام حضوری انجام بخنور شاهی مستقر نوید شاهجهان آباد قرار یافت و سخن فنی و سخن
طبی رساد داشت و در او اسط مایه ثمانی عشر دار فانی را گذاشت

<p>اگر نیست با عاشقی خومرا بفکر میانش ز خود رفته ام ازین عرصه ام دل ز جا میرود دل و دیده از گریه ام تازوست دوش برادم بکولش های خولش را میکنم بایرگستاخانه عرض مدعا با غم عشقت نخواهم بتلاگرد و کس مدتی شد کس نمی آید ز شهر آن نگار</p>	<p>چرا می تپد دل به پهلو مرا خبر نیست از خود سر مو مرا که جانیت در خاطر او مرا خوش آمد هوای لب جو مرا بیدماغ از نماز کردم میرزای خولش را میزنم در دامنش دست دعای خولش را یا رتوان دید با خود آشنای خولش را قاصدان شاید جنا بستند بای خولش را</p>
--	--

نویدی شاعری دشوار پسند باریک خیال گذشته دیوان مختصرش مضمون بست و نه
غزل که هکی ابیاتش یکصد و پنج و چهل و هر غزلش بالتزام مالایزم ترک حرفی از حروف
تجوی و جمل در یکی از مطالع شهر لکهنو در سنه سبع و ستین از مایه ثالث عشر مطبوع گشته
و ظاهر این نویدی غیر نوید باین شمع انجمن و نگارستان سخن است و در سخن سخن و نکته پرداز

نوید

نویدی

<p>ماہر فن از نغزل متروک الالف تا وسک</p>	
<p>گرددید ز خورشید رخت ویدہ منور بشکست ز در سختش قیمت گوہر</p>	<p>حمدش کر کہ شد دولت وصل تو میسر در نظم نویدی نبود هیچ قصور سے</p>
<p>وله متروک الباء الموحده</p>	
<p>خال و خط جانفزا تو وار سے در وہمہ راد و اتو وار سے وله متروک الدال المہملہ ای رخت آفتاب عالم تاب . روی از مبتلای خویش متاب وله متروک الکاف</p>	
<p>چون حسن بستان و فاندارد سوڑ من مبتلا ندارد</p>	<p>ووران جہسان بقا ندارد آواز رباب و صوت مطرب</p>
<p>وله متروک الواو</p>	
<p>ای رفیق از بادہ پر کن جام را صحبت رندان در و شام را</p>	<p>تاز عم خالی کنم یکدم دے عقتم باید شمر دن ہمنشین</p>
<p>وله متروک الیاء التمانیہ</p>	
<p>شکر صد کہ دست داد وصال وصل را ہجر و محبت وصال</p>	<p>رو نمود آن می سپھر جمال راحت و محنت بہان بہم</p>
<p>نویدی طہرانی کہ مولدش بلدہ ری و منشاش طہران ست لہذا بعض اورا رازی و برحنی طہرانی نگاشتہ و شاہ طہماسپ صفوی برا و نظر التقات گاشتہ اورا از خاک برداشتہ</p>	
<p>دست نوازش بر سر زلف ریشاں میکشد نخواہم برد جان از دست او این با رسیدم</p>	<p>آستغنیہای و لم ہر کہ بیادش میرسد عرا این بار خواہد گشت ہجر یار میدانم</p>

نویدی

نویدی پند من نشنیدی و عاشق شدی آخر بسی در عاشقی خواهی کشید آزار میدانم

نویدی گیلانی از وطن بریده و در عهد کبری بهند نشان سیده

ای دلم دور از تو در آتش بود دیده خون نشان میتوام در آتش و آب آشکارا و نهان

نهانی بدین تخلصش زن در تذکره نامر قوم و مسطورا ندکی از آن که نهانی قائمی است

در شمع انجمن و دیگری نهانی مصاحبه والده شاه سلیمان در نگارستان سخن و چهار باقی

در نیکام مذکور *

نهانی اصفهانی که اکنون خاتونان شبستان سلطان حسین میرزا بود اشعار فرغوب

موزون می نمود

از هر دو طرف مطلب بازلفت نگار است در مذهب ماسجه و زنا ر بنا شد

نهانی اکبر آبادی والده محمد جعفر اکبر آبادی که از حضور اکبر بادشاه بخدمت میرزا میرزا

کشمیر منصوب بود و بنات الشفاه مادرش سخن شناسان را مطلوب و محبوب

روز غم شب درونی آرام پیدا کرده ام و در عهدیهادرین ایام پیدا کرده ام

نهانی شیرازی از رباعیات انجمن دارالعلم شیراز است و بحسن صورتی و معنوی و سلیقه

خوش بیانی و شیرین زبانی در جرگه نهانیان ممتاز بعد عصر مولوی عبدالرحمان جامی

بوده که اکثر بحواب غزلیاتش طبع آزموده

<p>شدم دیوانه تا در خواب دیدم آن پر پرورا قدم بخانه چشمم بند که جا اینجاست شب سگ کویت بهر جای که پیلومی نهد نه بهر در من این دیده خون نشان بستم</p>	<p>چه باشد حال گر بنید به بیداری کسی او را رواق منظر خوبان خوش لقا اینجاست روز خورشید آن زمین را بوسه بر روی نهد نظر بغیر تو حیف است من از آن بستم</p>
<p>نهانی همشیر خواجه افضل کرمانی دیوان سلطان حسین میرزا زنی عالی طبیعت و خوش بیانی و این راز نهانی از خطه کرمان ظاهر و عیان</p>	

نویدی
نشان
نشان
نشان
نشان

اگر چه محسب بر تقدیر لایزال بر آید بماه من نرسد که هزار سال بر آید

ولما قطع

آه ذین شاعران نادیده قد خوبان بسرو میخوانند ماه قرصی است ناقص عیار	که ندارند نور در دیده سخ ایشان بماه تابیده سرو چو بیست نایب اشید
--	--

نیاز جمال الدین دهلوی طبعش ساو و ذهنش حدید و حافظه اش قوی سه
سوخته از عشق و خواهد بجز دیگر سوختن بهمچو انگشت است در بنخم مکر سوختن
نیاز موهن لال در کایتخان لکنو بخوش فکری شهرت داشت و بانشار نظم فصیح و نثر
بلغ و تالیف و صنایع و بدایع طبیعت می گماشت در زمان ولیعهدی و اجد علی شاه
آخر شاهان ملک و ولیعهد و یوانی ممتاز بود بجز در مشربی و آزاد مزی عمر بسر نمود و یوا
و میزان التاریخ و بحر عرفان و غیر آن یادگار اوست در بین تاریخ عزل منظم الدوله
حکیم مهدی علیخان بهادر دستور نصیر الدین حیدر بادشاه او در میزان التاریخ آن
خوشگوسته

تاریخ
تاریخ

افتاد حکیم از مناصب از جای حکیم هشت بر گیر	تاریخ بطرز نور تسم کن سه مرتبه نصف نصف کم کن
---	---

وله تاریخ دیگر

چون زوال آمد دبی صفر شد پای او آمد ز عبرت ز به سر	در حکیم از ما و کاف و یا و میم اندرین شکل است تاریخ حکیم
--	---

وله در شرح و اجد علی شاه قطع

بمعنی کور نسبت اگر گویم ترا ثانی نظیر فکر و الایت بخاقانی چسان گویم	که عرفی نام او باشد تو معروف بخندان تو خاقان ابن خاقانی گدائی بود خاقانی
--	---

نیازی

نیازی بدخشی قالب سخن را بطلان نکات در جان بخش است ...
رباعی در وصف سی

فرز ندر سولی تو و من امت تو	ملت نبود مرا بجز ملت تو
از گرمی آفتاب محشر چه غم است	گر جا بودم بسایه دولت تو

نیازی

نیازی ملائمتس الدین استرآبادی شاعری بود منسوب به نیک نهادی رباعی
یک نان بد روزگر شود حاصل مرد
مامور کم از خودی چرا باید بود
وز کوزه بشکسته می آبی سرد
یا خدمت چون خودی چرا باید کرد

نیازی

نیازی شیخ محمد سمیع سنخوری دهلوی مولد و موطن بود پدرش از بخارا در دهلوی رسیده آقا
نمود و نیازی بعد ورود شیخ محمد علی حزین لاهیجی در هندوستان نیازی بخدمت شیخ
بهم رسانید و زانوی تلمذ بجنورش ته نموده ب حصول این تخلص سرفراز گردید
مردم نوشتند از پناه غمناکم هنوز
نیازی میر محمد یوسف از امیر زادگان شهر هرات است متصف بحاسن صفات و تم
دود می خیزد چو شمع کشته از خاکم هنوز

نیازی

بکارم سات رباعی

ایدل حشر و حشمت سلطان گذرد	روز و شب رویش پریشان گذرد
می نوش و غمین مشو که هر کار کنه است	آسان چو بچویش گیری آسان گذرد

نیازی

تیر مهدی علیخان نیر سپهر خلافت نقد علیخان ایجاد حیدرآبادی از خوش تلاشان
معنی رس و از معاصران میر سلام علی آزاد و شفیق اورنگ آبادی است

طپش دل مرا خبر کرده است	نیر امر و زیار همه آید
سینه جاکم بگلف زار قسم	داغدارم بلاله زار قسم
بوسه از گلف زار میجوایم	غنچه ریادگار میجوایم

نیازی

تیر میرزین العابدین دهلوی برادرزاده کتوب سادات خان ذوالفقار جنگ که

نیرو جوش از اوج ماز فدران تافت و وی در عهد محمد شاه با و شاه در وهلی بر سیده
 بخطاب شجاع خان سرد فرانی یافت

در پیش من بروز پیران غیر از شب تار مانیا مد

نیر نواب محمد ضیا الدین خان بہادر و ہوی خلف الرشید فخر الدولہ دلاور الملک
 نواب احمد بخش خان بہادر رستم جنگ کہ بتابش خورشید فکر و شنش گلستان سخن را
 تازگی و نور سی حاصل و بمشق سخن در خدمت برادر عم زاد خود اسد اللہ خان غالب
 در طبع رفیع و نظم بدیع فائق بر اتراب و اماثل ہر چند حال و قال این سنجیدہ مقال در
 شمع انجمن ثبت افتاد لکن درین زمان بعض غزلیات و قصاید فکر تازہ خود بجا ابوی
 دام ظلم بطریق ارمنان فرستاد و حسب الارشاد درین محل بتسطیر و انشادش زبان
 خامہ و خامہ زبان زبان کشا و

<p>کہ غمی تازہ نوا زندہ جان سے آید شمع در بزم طرب اشک نشان می آید کہ فزون تر و لم از لب بفقان می آید میرود ہر چہ ز کینہ ہمان سے آید مژدہ ایدل کہ خدنگش نشان می آید سر راہیکہ از ان سیل روان سے آید ساقی بادہ وہ بادہ ستان سے آید ز خمی ار بر جگر از نوک سنان می آید کہ گلگشت چمن سروروان سے آید کہ قد و مش متن مردہ روان می آید میرا بند کہ سے آید وہان سے آید</p>	<p>ہر نفس تازہ سپاسی بزبان می آید مگر از شورش پروانہ و سنے پردارد بدرون خستگیم بیشتر است از بیرون ز آمد و رفت نفس در گرو نقصانیم کشتہ مہر وہ فائیم علی الرغم رقیب سادگی میں کہ عجب شطرح بنا میریم چہرہ افروزیت ہوش ربارا تازم نیش یا د مژدہ در رگ جان سجد م بلبل ارفاختہ کرد و نتوان داشت شکفت بو سہا بر قدمش ز دل ب عیسی زان دست ای اجل جملت نظارہ کہ اندہ خواران</p>
--	--

<p>فصل گل می رود و عهد خزان می آید کز پی منغ صبوحه رمضان می آید همدران رفته اگر به چندان می آید خنده برگریه ابناهی زمان می آید</p>	<p>آه خون گشته دل از ناله بلبلی شاید تا سحر از دم افطار می ناب کشیم حبذا مدرسه عشق گرانجا عاقل غافل از خویش بمرگ بیدران می نالند</p>
<p>باشد آزاد ز هفتاد و دو دولت شیر هر که در سلسله پیرمغان می آید</p>	
<p>در پیرم برهش بی سرو پای کم گیر از سر لوح ازل حرف گدای کم گیر از جفا های ندانسته جفای کم گیر مرضی بیشتر انکار و دوائی کم گیر از بلا های شب هجر بلا کم گیر نسبت جان نازین لطف صبا کم گیر در تنگا پویی عبث آبله پائے کم گیر مشعل افروزی و آئینه نامی کم گیر مشت خاکی و گیاهی و هولای کم گیر اشکی و آهی و سوزی و هبای کم گیر از بسا شور و فغان آه رسای کم گیر</p>	<p>گر نباشم بدردوست گدای کم گیر نقش آید اگر جلوه دلخواه نداد زشت دانسته اگر دست کشیدی ز جفا زخم گر به شدنی هست و نمک پید نیست غم در خلوت دلدار اگر راه نیافت گر شمیم سر زلفه بشامی نرسید باز ماند اگر این چرخ بکوکتب روش گرمه و مهر باغند ز تابش شب و روز مادر و پسر نژاد پس از سه مولود گرفتوریزد اساس کهن چارارکان اگر امروز زمین چرخ ستمگر نشکانت</p>
<p>گرفتور بست لب از حرف حقیقت شیر از زمین بلبلی آشفته نواسے کم گیر</p>	
<p>روزان بخون تپیدن و شهاگر سیتن خندیدن از تو بوده و از ماگر سیتن</p>	<p>عمری گذشت با پیش و باگر سیتن آن دم که بخش چشم و دمان کرد روزگار</p>

<p>ترک برد نامہ را دم انشا گر بیتن او مانده محوروی من از ناگر بیتن آہنگ ماست برب در پاگر بیتن کاتش زده بدامن صحراگر بیتن پروید ہاسے زگس شہلاگر بیتن پی برودہ است خلق زرسواگر بیتن خفاش خندہ کردن و حراگر بیتن کاغاز کردہ دیدہ اسے گر بیتن زمین بعد ماواز ہمہ اعضاگر بیتن فرسودہ شیوہ ایست ہماناگر بیتن آمد ہر زہت محباگر بیتن سر کردہ شاہوار گھبراگر بیتن بر مرتد سطر لیلے گر بیتن از ریزشش گداز جگرتاگر بیتن بیخواب کردہ دوشش باو اگر بیتن بر حال قیس سلسلہ بر پاگر بیتن</p>	<p>ناخواندہ تر سم افگندای اشک با زمان من مانده محوروی وی گریہ کردہ گم مسکین بجایہ در تنک آہست لاجرم ریزم و گر بسا حل دریا سرشک گرم بی گریہ بہ کہ کور بود چشمہا رو است نشتر برم چشم ہمانا بحال دل دار و بروزگار تو بر تیرگی مہر از تاب روی نتست نہ از تاب آفتاب در نظم گریہ جائزہ کز لک دہی چشم زمین پس بضبط کوشم و سوزم بسوز اشک کونوح و کوسفینہ اوتاکنسیم غرق بہر تشار مقدم او چشم اشکبار امی ایر چشم قیس نہ خارج از حیاست ہم چشم غیر گفت مرا و نکر و فرق از نالہای زار بتابم کہ دوست سا از دیدہ پای حلقہ زنجیرے سزد</p>
<p>تیر پرودہ داری درد تو دہشت سی افشای راز میکند اما گر بیتن</p>	
<p>خوشتر فضای دلکشی کا نجا تو سایہ گسری روح اطہری روز از ہری شب عنبری عطر از در خضر از روش آموزیت بسپردہ راہ رہبرے</p>	<p>امی دلکش آنخرف خوشی کز لطف بر آوری دریافتہ از خوبی تو و ز روی و موی و بو تو موسی ز شمع افزویت عیسی ز فیض اندوزیت</p>

<p>بوسد زوالا در گهی دلیلی تو همچون رسد بگزشتی از عرش بلند اندر شب کجلی پرند داری شوی از فری تحت از فلک فوج از ملک و لشمس و صفت رو تو و اللیل حرف مویتو بر حسن بروی و عیون نصرت جلی از صاد و نون در صحن رو خنده جو عین بهر قدم زان زمین زایمای یک انگشت گشته دو پاره جرم سه نازم حدیث نوش اکا ندر مذاق شوق ما هم روش ایمان اصمان از فتنه آخر زمان وقت طراز معجزه آید ز کلاک و مجره چون برده و بیانت معاد از حلیه نقاش کناد ای طرفه فن نادر سخن از فکر من جوای سسن</p>	<p>هر شام ما ہی خرگهی هر صبح مهر خاور سے جبریل با آن جبرتری و امانده از برتر سے وز مهر و مہ چتر و کله و زمشتری انگشتری و الطور طرف کو تو و لشمس تاج سرور سے و ز قاف قرب حق فرزون صد ز خاصان سے گسترده فرش عبقری بکیرہ ز چشم جبر سے خورشید ہم از نیرہ در باز گشت قمر سے لفظش کند گلشکری معنی او جان پرور سے ہم حفظ او حر زمان ز اشوبہای محشر سے ہم صوت عود مفری ہم طیب عود مجر سے این نظم درسی درسی در روشن گوہر سے مدحت گریابی بری گویشتری نیک اختر سے ۱۲/۹۱</p>
--	--

ایمیر بطین نکته پس گشته بخسرو بنفس
 نبود عجب گرزین سپین با وی نماید ہمہ

<p>خوشامد خود آرائی که از رخ پرده بکشائی گر آئی بر رخشش گرائی و ز بخشایشش بود گر لطف تو شامل شود گریض تو نازل گرفت از پر تو رویت ر بود از شمه بویت ترا شاهان بدل خواهان نکور و یان بجان جویان منم بانالہ و آہی فتادہ بر سر رلس ہم از دیدار نورانی ہم از گفتار روحانی</p>	<p>بمشاقان شیدائی رخ پر نور بتاسے بد لہا درد با بخششی بد رو دل بخشاسے نماید ذرہ خورشیدی بسچہ قطرہ دریائے سحر آیینہ سیمائی صبا مشک ختن سائے تومی از زی بجائمانی تومی شائی بدارائے کہ براندود من گاہی نگاہ لطف قرائے زد لہا زنگ بز دانی ز جانہا رنج بر پائے</p>
--	---